

Sygn. akt V U 871/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Rosłoń

Protokolant: Irena Prochowicz

po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2013 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy (...) spółki jawnej w B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

przy udziale ubezpieczonego P. P. (1) oraz zainteresowanego A. G. –Agencja Handlowa z siedzibą w P.

o ustalenie nieistnienia ubezpieczenia

na skutek odwołania (...) spółki jawnej w B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 22 marca 2013 roku

Nr (...) - (...), Nr (...)

I. Oddala odwołanie.

II. Zasądza od (...) spółki jawnej w B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sygn. akt V U 871/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 22 marca 2013 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) oraz na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 roku, nr 164, poz. 1027 z późn. zm.) w punkcie I stwierdził, że (...) (...) Centrum (...) sp. j. w B. za okres od stycznia 2005 roku do lipca 2007 roku jest płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne z tytułu umowy zlecenia zawartej między P. P. (1) i Agencją Handlową, której właścicielem jest A. G., a wykonywanej na rzecz własnego pracodawcy tj. (...) (...) Centrum (...) sp. j. W punkcie II powyższej decyzji organ rentowy stwierdził, że podstawy wymiaru składek na obowiązkowe

ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za P. P. (1) jako pracownika w miesiącach, w których osiągnął przychód z tytułu zawartej umowy zlecenia określa załącznik stanowiący integralną część decyzji.

W uzasadnieniu decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że P. P. (1) zatrudniony był w (...) sp. j. na podstawie umowy o pracę. W tym samym okresie firmę należącą do A. G. łączyła z w/w spółką jawną umowa agencyjna, na mocy której A. G. zobowiązał się m.in. do prowadzenia hurtowni mięsa, drobiu i wędlin, dbałość o estetyczny i zgodny z wymogami przepisów prawa wygląd hali, biur i towarów, sprzedaż powierzonych towarów oraz prowadzenia terminowości regulowania należności. Celem prawidłowego wywiązywania się z wynikających z umowy agencyjnej obowiązków A. G. miał możliwość zatrudniania osób na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia. Organ rentowy ustalił, że w wymienionym w decyzji okresie osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę w (...) sp. j. (w tym P. P. (1)) i świadczące pracę w Ł. przy ul. (...) pracowały również na rzecz swego pracodawcy na podstawie umów zlecenia zawartych z A. G., który zgłaszał te osoby wyłącznie do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego. W związku z powyższym P. P. (1) w rzeczywistości wykonywał pracę na rzecz swojego pracodawcy- spółki (...). Określając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne organ rentowy uwzględnił również przychód z tytułu umowy zlecenia.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła (...) (...) Centrum (...) sp. j., zaskarżając przedmiotową decyzję w całości. Zaskarżonej decyzji odwołujący się zarzucił przede wszystkim naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że ma on zastosowanie, pomimo, że ubezpieczony w ramach umowy zlecenia zawartej z A. G. wykonywał pracę na jego rzecz i pod jego kierownictwem, a nie na rzecz odwołującego się. Skarżący wskazał również, że to nie pracodawca jest płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne za osobę wykonującą na rzecz pracodawcy czynności na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z inną osobą niż pracodawca. Wskazując na błędną wykładnię przepisu art. 8 ust. 2a odwołujący podkreślił również, że organ rentowy pominął, iż rola tego przepisu sprowadza się wyłącznie do przywrócenia obowiązku opłacania składek za osobę uznaną w rozumieniu tego przepisu za pracownika i w zakresie tak jak za pracownika. Skarżący zarzucił również naruszenie szeregu innych przepisów prawa materialnego tj. art. 6 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt 1, art. 17 ust. 1 w zw. z art. 4 pkt 2 lit i innych przepisów w/w ustawy. Podkreślił również, że naruszone zostały przepisy art. 81 ust. 1, art. 85 ust. 1 i 4, art. 109 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Ponadto zarzucił naruszenie szeregu przepisów w zakresie postępowania dowodowego, błędne ustalenie stanu faktycznego oraz naruszenie przepisów Konstytucji.

Formułując zarzuty odwołujący się wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie co do istoty sprawy w ten sposób, że za okres od stycznia 2005 roku do lipca 2007 roku nie był on płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za P. P. (1) z tytułu umowy zlecenia zawartej pomiędzy nim, a Agencją Handlową należącą do A. G., a w związku z tym podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za P. P. (1), jako pracownika wnioskodawcy, za ten okres nie ulega zmianie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu odpowiedzi podtrzymał stanowisko zawarte w decyzji. Dodał również, że w jego ocenie umowa zawarta przez A. G. z ubezpieczonym była w rzeczywistości wykonywana na rzecz pracodawcy tj. na rzecz (...) sp. j. Organ rentowy dodał, że na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych pojęcie pracownika jest szersze niż w prawie pracy i obejmuje nie tylko osoby świadczące pracę na podstawie umowy o pracę. W związku z powyższym (...) sp. j. była zobowiązana do naliczania składek od podstawy wymiaru ustalonej w wyniku zsumowania wynagrodzenia uzyskanego przez ubezpieczonego ze stosunku pracy i z umowy zlecenia.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje.

Odwołanie nie jest zasadne i jako takie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że w sprawie będącej przedmiotem rozpoznania zdecydowana większość okoliczności faktycznych była bezsporna.

Poza sporem pozostawało, że 1 grudnia 2003 roku pomiędzy (...) sp. j., a firmą Agencja Handlowa (...), której właścicielem był A. G. zawarta została umowa agencyjna. Stosownie do treści § 1 umowy, agent (firma (...)) zobowiązał się do wykonywania czynności na rzecz i w imieniu (...) sp. j. Czynności te, zgodnie z treścią § 2 umowy obejmować miały

w szczególności: prowadzenie hurtowni mięsa, drobiu i wędlin, dbałość o estetyczny i zgodny z wymogami przepisów prawa wygląd hali, biur i otoczenia. Zgodnie z treścią § 1 załącznika nr 1 do umowy, (...) sp. j. udzieliła agentowi pełnomocnictwa do wykonywania czynności określonych w treści § 1 umowy, w zakresie których był on upoważniony m.in. do korzystania z rzeczy stanowiących własność (...) sp. j. oraz rzeczy do których (...) sp. j. posiadała inny tytuł prawny w ramach prowadzonej hurtowni. W celu prawidłowego wykonywania przez agenta postanowień umowy, w treści § 3 pkt 4 umowy przyznano mu prawo zatrudniania osób na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia do wykonywania obsługi technicznej lub innej. Osobom tym agent mógł udzielać pełnomocnictwa w granicach swojego umocowania (akta ZUS).

P. P. (1) w okresie od 7 grudnia 2004 roku do 30 czerwca 2007 roku był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w (...) Centrum (...) sp. j. z siedzibą w B. na stanowisku kierowcy- handlowca. Spółka jawna (...) prowadzi działalność w zakresie sprzedaży hurtowej mięsa i wyrobów z mięsa w szeregu placówek, w tym w Ł. przy ul. (...), gdzie swoje obowiązki pracownicze wykonywał P. P. (1).

W dniu 3 stycznia 2005 roku Agencja Handlowa (...) będąca agentem (...) sp. j. zawarła z pracownikiem wymienionej spółki- (...) umowę zlecenia. Na podstawie tej umowy zleceniodawca (agent) powierzył, a zleceniobiorca (pracownik spółki (...)) zobowiązał się do pracy na stanowisku wskazanym ustnie przez zleceniodawcę (k. 335 akt ZUS).

Wszystkie wymienione wyżej fakty nie były objęte sporem. Istotę sporu stanowiła natomiast kwestia objęcia P. P. (1) obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym w związku z czynnościami (pracą), jakie faktycznie wykonywał na podstawie umowy zlecenia zawartej z Agencją Handlową (...) oraz określenie tego, na czyją rzecz ta praca była wykonywana, a w rezultacie określenia płatnika składek na w/w ubezpieczenie.

W ocenie Sądu Zakład Ubezpieczeń Społecznych w zaskarżonej decyzji zasadnie przyjął, że (...) sp. j. za sporny okres jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne z tytułu umowy zlecenia zawartej między P. P. (1) i Agencją Handlową (...), a wykonywanej w rzeczywistości na rzecz pracodawcy tj. (...) sp. j., a więc zasadnie przyjął, iż P. P. (1) z tytułu wymienionej wyżej umowy cywilnoprawnej był w rzeczywistości pracownikiem spółki (...) w rozumieniu art. 8 ust. 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu podlegają osoby fizyczne, które na terenie Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Art. 11 ust. 1 oraz art. 12 ust. 1 wymienionej ustawy stanowią natomiast, że osoby takie podlegają również ubezpieczeniu chorobowemu i wypadkowemu. Definicja pracownika w prawie ubezpieczeń społecznych zawarta w art. 8 ust. 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest definicją szerszą niż pojęcie pracownika obowiązujące na gruncie prawa pracy. Zgodnie z przytoczonym przepisem ustawy, za pracownika uważa się nie tylko osobę pozostającą w stosunku pracy (o tym mówi art. 8 ust. 1) ale również osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Ustawodawca wprowadził regułę, że umowa zlecenia zawarta z własnym pracownikiem podlega obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu tak jak umowa o pracę. Jeśli została ona zawarta wprawdzie nie z własnym pracodawcą, ale jeśli w ramach takiej umowy wykonywana jest praca na rzecz pracodawcy, z którym osoba wykonująca umowę zlecenia pozostaje w stosunku pracy, należy odprowadzać od niej składki na

ubezpieczenia na takich samych zasadach jak w przypadku umowy o pracę. Powyższy przepis akcentuje zatem, że status pracownika na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych wyznacza w istocie nie tylko podstawa nawiązania więzi prawnej między pracownikiem a pracodawcą, ale również fakt świadczenia pracy, rzeczywistego wykonywania obowiązków pracowniczych na rzecz pracodawcy.

Opisana wyżej wykładnia przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych znajduje pełne uzasadnienie w judykaturze, a w szczególności w rozstrzygnięciach Sądu Najwyższego. W uzasadnieniu uchwały z dnia 2 września 2009 roku, wydanej w sprawie II UZP 6/09 Sąd Najwyższy w sposób nie budzący wątpliwości wskazał, że o świadczeniu pracy na rzecz własnego pracodawcy (na podstawie umowy zawartej z osobą trzecią) świadczy uzyskanie przez pracodawcę rezultatu tej pracy.

Sama treść umowy zlecenia zawartej pomiędzy P. P. (1) a Agencją Handlową (...) nie pozwala na ustalenie jakie w rzeczywistości były jego obowiązki wynikające z tej umowy, jakie było miejsce wykonywania przez niego czynności, czy też wreszcie ustalenie tego, kto w rzeczywistości skorzystał z rezultatów jego pracy. W związku z powyższym Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, którego wyniki nie pozostawiają wątpliwości, że czynności wykonywane przez P. P. (1) na podstawie umowy zlecenia z dnia 3 stycznia 2005 roku były w rzeczywistości pracą wykonywaną na rzecz jego pracodawcy tj. (...) sp. j.

Zainteresowany A. G. zeznał, że powodem wyboru poszczególnych pracowników (...) sp.j. było to, że mieli oni wykonane badania lekarskie, byli odpowiednio przeszkoleni, wiedzieli co mają robić a on im ufał i uważał za solidnych pracowników. W soboty wykonywali oni czynności marketingowe, związane z pozyskaniem nowych klientów, wykonywali prace remontowe i porządkowe na terenie budynku, drukowali ceny na artykuły, którymi handlowała (...). W planowaniu wykonania tych czynności w weekendy pomagał mu M. P. (1). Zeznał, że jego zadaniem wynikającym z umowy agencyjnej było prowadzenie i zapewnienie ciągłości pracy hurtowni. Dlatego też decydował, w którą sobotę hurtownia będzie otwarta, jakie czynności i przez którego ze zleceniobiorców będą wykonywane – remanent, prace porządkowe, pozyskanie nowego klienta czy wyjazdy. W ocenie Sądu zeznania A. G. miały kluczowe znaczenie w zakresie w jakim wskazywał on, jakiego rodzaju czynności były wykonywane przez ubezpieczonych (zeznania A. G. – k. 68 odw. i 69 protokół rozprawy z dnia 1.10.2013 r. w sprawie o sygn. akt VU 808/13 Sądu Okręgowego w Białymstoku).

Świadek M. P. (1), pracownik spółki (...) zatrudniony na stanowisku kierownika do spraw zamówień zeznał, że w soboty on jak i inni pracownicy spółki (...) pracowali dla A. G.. W ciągu tygodnia pracowali jako pracownicy spółki (...) zaś w soboty pracowali na terenie tej firmy dla A. G., na podstawie zawartych z nim umów zlecenia. Świadek P. pomagał A. G. zorganizować pracę w soboty. Ustalał, który z pracowników jakie prace ma wykonać i razem z nimi wykonywał te prace. Świadek zeznał, że P. P. (1), który w spółce (...) pracował na stanowisku kierowcy - handlowca, miał zawartą umowę zlecenia z A. G..

W soboty zbierał on zamówienia od klientów i przekazywał je do spółki (...). Rozliczał się natomiast z A. G. (k. 68 odw. i protokół rozprawy z dnia 1.10.2013 r. w sprawie VU 808/13– zeznania świadka M. P.).

P. P. (1) zeznał, że w ciągu tygodnia rozwoził towar w O. i okolicy. Jeździł busem należącym do spółki (...). W soboty kiedy pracował w ramach umowy zlecenia, przy czym były to w zasadzie wszystkie soboty, zbierał zamówienia od klientów z O., gdyż tam mieszkał. Jeździł wówczas swoim prywatnym samochodem lub służbowym busem. Wynagrodzenie za te czynności otrzymywał od A. G. (k. 68 odw.).

J. Ż. (1), (...) spółki (...) zeznał, że w ramach umowy zawartej pomiędzy spółką a A. G., A. G. był obowiązany do prowadzenia oddziału spółki w Ł.. Hurtownia w Ł. pracuje od poniedziałku do piątku gdyż takie są umowy z pracownikami. Mimo, że pracownicy pracują 10-12 godzin dziennie, pozostają do wykonania pewne czynności, których nie są w stanie wykonać w ciągu tygodnia. Był to powód dla którego A. G. w ramach umowy agencyjnej miał te czynności wykonać w soboty i niedziele. J. Ż. (1) zeznał, że nie miał wiedzy ile osób i kogo, na podstawie jakich umów zatrudnia stosownie do umowy agencyjnej A. G. (protokół rozprawy z dnia 1.10.2013 r. w sprawie VU 808/13 – zeznania J. Ż.).

W ocenie Sądu zeznania A. G., P. P. (1) i świadka M. P. (1) nie pozostawiają wątpliwości, że czynności wykonywane na rzecz agenta spółki (...) były w rzeczywistości pracą na jej rzecz. Nie sposób pominąć, że to właśnie (...) sp. j. uzyskiwała korzyści z wykonywania tych umów. Nie może tego zmienić istnienie ogniwa pośredniego w postaci umowy agencyjnej czy też subiektywne przeświadczenie świadka, że praca była wykonywana na rzecz A. G., który wypłacał wynagrodzenie za pracę w sobotę. P. P. (1) wykonywał w soboty czynności ściśle związane z przedmiotem działalności spółki (...). Czynności te wykonywał również w ciągu tygodnia, bowiem jak zeznał, bywało tak, że przy odbiorze towaru klient składał mu zamówienie na kolejny towar.

Z uwagi na treść powyższych zeznań Sąd nie mógł podzielić zarzutów odwołującego, że czynności określone umową zlecenia P. P. (1) wykonywał na rzecz firmy Agencja Handlowa (...). Wprawdzie formalnie to w/w firma była związana umową agencyjną z (...) sp. j. i zobowiązana do świadczenia usług w określonym postawieniu umowy agencyjnej zakresie, lecz czynności objęte przedmiotem umowy zlecenia realizowane były przez ubezpieczonego, który był związany stosunkiem pracy z (...) sp.j. i na jej rzecz. Podkreślić należy, że czynności, które wykonywał ubezpieczony w ramach umowy zlecenia mogły być wykonane przez niego w ramach stosunku pracy łączącego go z pracodawcą, z tym, że pracodawca musiałby przestrzegać wówczas przepisów o godzinach nadliczbowych. Mogły być one wykonane również w trybie art. 42 § 4 kodeksu pracy a więc powierzenia pracownikowi do wykonania innej pracy niż umówiona, przy zastosowaniu ustawowych ograniczeń.

W związku z tym, że P. P. (1) w ramach wiążącej go z agentem umowy cywilnoprawnej świadczył usługi na rzecz swego pracodawcy, należało go traktować jako pracownika w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zatem umowa zlecenia zawarta między Agencją Handlową (...) a P. P. (1) stanowi tytuł ubezpieczeniowy, zaś przychody uzyskane przez niego w związku z wykonaniem tej umowy podlegają oskładkowaniu na zasadach dotyczących pracowników. W związku z tym podlega on obowiązkowi zgłoszenia do wymienionych ubezpieczeń społecznych. Obowiązek ten obciąża płatnika składek (art. 36 ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), czyli pracodawcę, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy zlecenia zawartej z osobą trzecią (tak też Sąd Najwyższy w uzasadnieniu przytoczonej wyżej uchwały wydanej w sprawie II UZP 6/09).

Ponadto wskazać należy, że podnoszone przez odwołującego zarzuty naruszenia przepisów kodeksu postępowania administracyjnego w zakresie prowadzonego przez organ rentowy postępowania nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy. Przedmiotem postępowania sądowego przed sądem ubezpieczeń społecznych, zainicjowanego złożeniem odwołania od decyzji organu rentowego jest bowiem analiza wad wynikających z naruszenia przez organ rentowy prawa materialnego, a kwestia wad decyzji administracyjnej, spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego, pozostaje w zasadzie poza przedmiotem tego postępowania. Sąd ubezpieczeń społecznych- jako sąd powszechny- może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tą dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego (tak też Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 1 września 2010 roku, wydanego w sprawie III UK 15/10).

Mając powyższe na uwadze na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc orzeczono jak w sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 99 kpc w zw z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 490).